

Materiały do konsultacji z przedmiotu

Organizacja i nadzorowanie produkcji zwierzęcej ROL.10

Zjazd 21-27.11.2020

Zjazd 21-27.11.2020- 8 godzin

Dzień dobry, na dzisiejszych zajęciach zajmiemy się siedmioma zagadnieniami:

1. Przepisy i wymagania stosowane w produkcji zwierzęcej.
2. Typy i rasy zwierząt gospodarskich w zależności od warunków gospodarstwa i technologii produkcji.
3. Rozród zwierząt gospodarskich.
4. Podstawy żywienia zwierząt. Pobieranie i trawienie paszy oraz wchłanianie składników pokarmowych
5. Dawki pokarmowe dla zwierząt.
6. Racjonalne żywienie zwierząt

Omawiane tematy zostały przygotowane na podstawie podręcznika Banaszewska D. „Prowadzenie produkcji zwierzęcej cz. 1 i cz.2”, wyd. WSiP. Warszawa 2017.

Zadanie dla Państwa: Opisz paszę objętościową soczystą- kisonkę z kukurydzy.

1. Przepisy i wymagania stosowane w produkcji zwierzęcej.

1. Pojęcie dobrostanu i zasady jego zachowania.

Dobrostan zwierząt – stan zdrowia fizycznego i psychicznego osiągnięty w warunkach pełnej harmonii ustroju w jego środowisku. Taki system chowu zaspokaja podstawowe potrzeby zwierząt, przede wszystkim w zakresie: żywienia, dostępu do wody, potrzebnej przestrzeni życiowej, zapewnienia towarzystwa innych zwierząt, leczenia, higieny utrzymania, mikroklimatu pomieszczeń, warunków świetlnych. Jednocześnie nie pozwala na okaleczanie zwierząt oraz zapewnia ich schronienie przed złymi warunkami klimatycznymi. W zakres tego pojęcia wchodzi również warunki przewozu zwierząt i humanitarnego sposobu uboju.

Lista Pięciu Wolności

1. **Wolność od głodu i pragnienia** - poprzez zapewnienie łatwego dostępu do świeżej wody i pokarmu dla zachowania pełnego zdrowia i żywotności
2. **Wolność od dyskomfortu** - poprzez dostarczenie odpowiednich warunków otoczenia, w tym schronienia (osłony) i wygodnego miejsca do spoczynku
3. **Wolność od bólu, urazów i chorób** – poprzez zapobieganie lub szybką diagnozę i leczenie

4. **Wolność ekspresji normalnych zachowań** – przez dostarczenie wystarczającej przestrzeni, odpowiedniego wyposażenia i towarzystwa zwierząt tego samego gatunku
5. **Wolność od strachu i dystresu** – przez zapewnienie warunków zapobiegających mentalnemu cierpieniu

2. Typy i rasy zwierząt gospodarskich w zależności od warunków gospodarstwa i technologii produkcji.

1. Trzoda chlewna

1. Typy użytkowe-

- smalcowy,
- słoninowy,
- mięsny,
- tłuszczowo- mięsny

2. Rasy świń objęte w Polsce hodowlą zarodową

- wielka biała polska (wbp)
- polska biała zwistoucha (pbz)
- duroc
- pietrain
- Hampshire

3. Rodzime rasy zachowawcze

- rasa puławska
- rasa złotnicka pstra
- rasa złotnicka biała

2. Bydło

a. Typy użytkowe

- mleczny
- mięsny
- kombinowany

b. Rasy bydła mlecznego

- rasa jersey
- holsztyńsko- fryzyjska
- angler

c. Rasy bydła mięsnego

- charolaise
- Limousine
- rasa blonde d'Aquitaine

- rasa piemontese
- belgijska biało- błękitna
- hereford
- high land
- Aberdeen angus

c. Rasy bydła użytkowanego dwukierunkowo

- rasa nizinna czerwono- biała
- rasa czarno- biała
- rasa simental
- rasa polska czerwona

3.Owce i kozy

a. Typy użytkowe

- mięsny
- mleczny
- kożuchowy
- smuszkowy
- wełnisty, a w przypadku kóz dodatkowo puchowy

b. Rasy owiec w typie mięsny

- czarnogłówka
- Ile de France
- Suffolk
- Berrichon du Cher
- Texel

c. Rasy kóz w typie mięsny

- koza burska
- koza afrykańska kartowata

d. Rasy owiec w typie mleczny

- owca fryzyjska
- awassi
- bergamasca

e. Rasy kóz w typie mleczny

- koza alpejska
- saaneńska
- polska biała uszlachetniona

f. Rasy owiec w typie kożuchowym i smuszkowym

- wrzosówka
- Romanowska

- karakuły

g. Rasy owiec w typie wełnistym

- merynos polski

-leicester

-polska owca górską

- Polsk owca nizinna

h. Rasy kóz w typie wełnistym

- koza angorska

- kozy kaszmirskie

4. Konie

a. Konie szlachetne

- konie czystej krwi arabskiej

- konie pełnej krwi angielskiej

b. Konie szlachetne półkrwi

- wielkopolskie

- małopolskie

- śląskie

c. Konie zimnokrwiste

- sztumskie

- łowicko- sochaczewskie

- sokólskie

- lidzbarskie

d. Konie prymitywne

- koniki polskie

- hucuły

- fiordingi

5. Drób

a. Typy użytkowe kur

- mięsny- rasa white rock, dominant white cornish

- nieśny- rasa leghorn, zielononóżka kuropatwiana

- ogólnoużytkowy- rasa żółto nóżka kuropatwiana, Sussex, New Hampshire , karmazyny

- amatorski

b. Typy użytkowe indyków

c. Gęsi

d. Kaczki

3. Rozród zwierząt gospodarskich.

1. Dz.U.2017.2132 rozdział 4- Rozród zwierząt - Organizacja hodowli i rozród zwierząt gospodarskich.

2. Rozród bydła- wskaźniki stosowane w ocenie płodności bydła

- a. okres międzywycieleniowy
- b. okres międzyciążowy
- c. procent cielności
- d. wskaźnik zapładnialności
- e. procent jałowości w stadzie
- f. indeks ciąży

3. Rozród trzody

1. Do czynników warunkujących efektywność rozrodu u świń należą:

- indukcja owulacji u loch i loszek
- synchronizacja rui
- skuteczne wykrywanie rui
- skuteczna inseminacja
- wczesne diagnozowanie ciąży
- synchronizacja porodów
- nadzorowanie porodów przez obsługę chlewni

2. Rozród trzody- podstawowe pojęcia

- a. plenność
- b. płodność

4. Podstawy żywienia zwierząt. Pobieranie i trawienie paszy oraz wchłanianie składników pokarmowych .

1. Pasza- to produkt pochodzenia zwierzęcego, roślinnego lub syntetycznego stosowany w żywieniu zwierząt. Podstawą żywienia bydła są pasze objętościowe suche i mokre, natomiast trzody chlewnej- pasze treściwe.

Podział pasz ze względu na koncentracje składników pokarmowych

1. Pasje objętościowe
 - soczyste
 - suche
2. Pasje treściwe
 - średniobiałkowe
 - wysokobiałkowe

Podział pasz ze względu na pochodzenie

1. Pasje pochodzenia roślinnego
 - naturalne (ziarna zbóż, zielonki upraw polowych)
 - przemysłowe(otręby)
2. Pasje pochodzenia zwierzęcego
 - naturalne (mleko, jaja)
 - przemysłowe (serwatka, maślanek)
3. Pasje mineralne i specjalne (kred pastewna, sól, fosforany paszowe, mocznik)

Podział pasz uwzględniający ich właściwości fizjologiczne

1. Pasje o żywych tkankach (zielonki, ziarna zbóż)
2. Pasje o martwych tkankach (kiszonki, słoma, siano)
3. Pasje o martwych tkankach i zmiennych właściwościach chemicznych (wystodki buraczane, melasa, młóto)

Podział pasze ze względu na przeważającą zawartość określonego składnika pokarmowego

1. Wysokobiałkowe (mączki rybne, śrutu poekstrakcyjne)
2. Węglowodanowe (rośliny okopowe, susz ziemniaczany, melasa)
3. Włókniste (słoma, plewy, siano)

5.Dawki pokarmowe dla zwierząt.

1. Współczynnik strawności

2. Norma żywieniowa- zapotrzebowanie zwierzęcia na składniki pokarmowe. Określa się ją uwzględniając potrzeby bytowe i produkcyjne (pod względem energetycznym, białkowym, mineralnym i witaminowym). Należy poznać skład chemiczny pasz i tak dobrać ich ilość, aby w pełni

pokryły zapotrzebowanie zwierzęcia na składniki odżywcze. Zestaw różnych pasz zawierających odpowiednią ilość składników pokarmowych zgodnych z normą, które należy podać zwierzęciu w ciągu doby, nazywamy **dzienną dawką żywieniową**. Normy i dawki żywieniowe mogą być ustalane na różne okresy. Skład dawki pokarmowej zależy od : gatunku zwierząt, masy ciała zwierzęcia, budowy przewodu pokarmowego (przeżuwaczy, zwierząt monogastycznych), kierunku produkcji (mięso, jaja, mleko).

3. Dawki żywieniowe dla bydła- system tradycyjny

4. Dawki pokarmowe w systemie INRA

5. Dawki pokarmowe w systemie NEL

6. Racjonalne żywienie zwierząt

Racjonalne żywienie zwierząt polega na normowaniu ilości składników odżywczych karmy, czyli układaniu dobowych dawek pokarmowych; podstawą żywienia zwierząt są normy żywienia (w postaci tabel), ustalające dobowe zapotrzebowanie na jednostki pokarmowe, białko, suchą masę, składniki miner. i witaminy, zależnie od gat., rasy i odmiany, wieku, masy ciała i wielkości produkcji. Żywienie zwierząt indywidualne (dawki pokarmowe ustala się dla poszczególnych osobników) umożliwia dokładną kontrolę wykorzystania pasz na jednostkę produkcji, ma duże znaczenie przy ocenie wyników żywienia oraz w selekcji; indywidualnie żywi się np. rozródniki. Żywienie zwierząt grupowe stosuje się gł. przy tuczu i opasie zwierząt o zbliżonej masie ciała i wydajności, mało różniących się zapotrzebowaniem. Żywienie zwierząt „do woli” polega na stałym i nieograniczonym udostępnianiu zwierzętom karmy np. na pastwisku; w nowoczesnych, wielkotowarowych gospodarstwach karmienie odbywa się przy użyciu specjalnych urządzeń (poidła, przenośniki pasz, dozowniki, automaty żywieniowe itp.).

